

Αντιμετώπιση της κρίσης των οπιοειδών: το παράδειγμα της Αθήνας, Ελλάδας 31/08/2023

Η Φωτεινή Λεομπίλα αφιέρωσε τη ζωή της στην πρόληψη της υπερβολικής δόσης ναρκωτικών στην Αθήνα, Ελλάδα. Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, ξεκίνησε τη χρήση οπιοειδών την οποία συνέχισε μέχρι τον θάνατο του συζύγου της από υπερβολική δόση το 1998.

Η προσωπική εμπειρία της απεξάρτησης, της δίνει την δυνατότητα να αναγνωρίζει ευκολα την ντροπή που εμποδίζει τους ανθρώπους να ζητήσουν βοήθεια. Την έχουν “στοιχειώσει τα αμέτρητα θύματα υπερδοσολογίας” που έχει συναντήσει κατά τη διάρκεια της πορείας της.

Η Αθήνα είναι μία από τις πολλές πόλεις παγκοσμίως που στοχεύει στην αντιμετώπιση της κρίσης των οπιοειδών. Παγκοσμίως, περίπου το ένα τρίτο των σχεδόν 600.000 ετήσιων θανάτων λόγω χρήσης ναρκωτικών προκαλούνται από υπερβολική δόση, στις περισσότερες περιπτώσεις από υπερβολική δόση οπιοειδών.

Εκτός από τη διεύρυνση της πρόσβασης στη θεραπεία για τη αντιμετώπιση της εξάρτησης, το Μάρτιο του 2023, η Ελλάδα μέσω του Υπουργείου Υγείας και του [OKANA](#), με την ισχυρή στήριξη του Πρωθυπουργού κ. Μητσοτάκη, προέβη σε ενέργειες για τη διεύρυνση της πρόσβασης σε ένα φάρμακο που μπορεί να αντιστρέψει την υπερδοσολογία από οπιοειδή σε δευτερόλεπτα, βάζοντας προτεραιότητα νομοθετικές πρωτοβουλίες που επιτρέπουν τη χρήση της ναλοξόνης.

Η Πόλη της Αθήνας είχε καταλυτικό ρόλο με την συμμετοχή της στο [Partnership for Healthy Cities](#), το οποίο βοηθά και υποστηρίζει αυτή την πρωτοβουλία και έκανε δυνατότερη μια συμμαχία τοπικών φορέων που έχουν ως στόχο τη βελτίωση των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και θεραπείας για τους ανθρώπους που κάνουν χρήση ουσιών. Ο Δήμαρχος Αθηναίων, Κώστας Μπακογιάννης, το Υπουργείο Υγείας καθώς και άλλοι φορείς του χώρου ηγούνται της εκστρατείας για τη δημιουργία ενός νέου εθνικού νόμου που θα καθιστά τη ναλοξόνη πιο προσβάσιμη, συμπεριλαμβανομένων των συγγενών και φίλων των ανθρώπων που κάνουν χρήση ουσιών.

Ως αποτέλεσμα, η ναλοξόνη είναι πλέον διαθέσιμη στην Ελλάδα για τους περισσότερους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας, αλλά η Φωτεινή επιθυμεί να υπάρξει περαιτέρω διεύρυνση στην πρόσβαση ώστε κάθε άτομο που κάνει χρήση ουσιών ή μπορεί να γίνει μάρτυρας σε μια υπερβολική δόση οπιοειδών να έχει άμεση πρόσβαση στο συγκεκριμένο φάρμακο.

Η στρατηγική της πόλης της Αθήνας βασίζεται σε δεκαετίες επενδύσεων στις υπηρεσίες μείωσης της βλάβης που παρέχονται από τον ΟΚΑΝΑ και τον Οργανισμό Κατά των Εξαρτήσεων ([ΚΕΘΕΑ](#)), και που έχουν αναπτύξει ένα εκτεταμένο σύστημα υποστήριξης για τα άτομα που είναι εξαρτώμενα από χρήση ουσιών.

Διεθνώς, μόνο ένα στα πέντε άτομα που ζουν με διαταραχή χρήσης ουσιών λαμβάνουν θεραπεία κατά τη διάρκεια της διαταραχής αυτής, κάτι το οποίο υπογραμμίζει τα σημαντικά εμπόδια της πρόσβαση σε φροντίδα υγείας.

Όμως στην Ελλάδα, ο Πρόεδρος του ΟΚΑΝΑ, Αθανάσιος Θεοχάρης, έχει βοηθήσει στο να ανοίξει ο δρόμος προς μια μακροπρόθεσμη και ολοκληρωμένη θεραπευτική προσέγγιση που είναι προσβάσιμη σε όποιον αντιμετωπίζει προβλήματα με την εξάρτηση από οπιοειδή.

Αυτή η συμπεριληπτική θεραπεία περιλαμβάνει την αποκατάσταση της φυσικής και ψυχικής υγείας, καθώς και την επανένταξη των ατόμων στην κοινωνία. Ανάμεσα στις υπηρεσίες του ΟΚΑΝΑ περιλαμβάνονται 64 κέντρα θεραπειών αντικατάστασης οπιοειδών και 75 κέντρα πρόληψης.

Επί του παρόντος, η ναλοξόνη χορηγείται από τους επαγγελματίες υγείας του ΟΚΑΝΑ και τους εργαζομένους του στο δρόμο, και αυτό σώζει ζωές. Μέχρι σήμερα, έχουν εκπαιδευτεί 373 εξειδικευμένα άτομα και έχουν αντιστραφεί επιτυχώς 131 περιστατικά υπερβολικής δόσης χρησιμοποιώντας τη ναλοξόνη.

Ο κ. Μπακογιάννης έβαλε τη ναλοξόνη στο κέντρο του στρατηγικού σχεδίου της πόλης για την πρόληψη θανάτων από υπερβολική δόση οπιοειδών με το να προσθέσει το φάρμακο στα διαθέσιμα εργαλεία και με το να ενισχύσει περισσότερες κοινότητες (οικογένεια, φίλους και ομάδες εργασίας στους δρόμους) που έχουν εκπαιδευτεί να προσεγγίζουν τα άτομα και να δημιουργούν σχέσεις εμπιστοσύνης.

Αυτή η προσέγγιση είναι σε συμφωνία με τις Οδηγίες του ΠΟΥ για την Κοινοτική Διαχείριση της Υπερβολικής Δόσης Οπιοειδών ([Community Management of Opioid Overdose](#)), που συνιστά ότι τα άτομα που πιθανώς θα γίνουν μάρτυρες μιας υπερβολικής δόσης οπιοειδών θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στη ναλοξόνη και να εκπαιδεύονται στην χορήγησή της για την αντιστροφή περιστατικών υπερδοσολογίας.

"Τα φάρμακα όπως η ναλοξόνη και η μεθαδόνη για την πρόληψη και την ανταπόκριση της υπερδοσολογίας οπιοειδών όπως και για τη θεραπεία των διαταραχών χρήσης ουσιών έχουν [χαρακτηριστεί απαραίτητα](#) από τον ΠΟΥ", δήλωσε ο Δρ. Τέντρος Αντανόμ Γεμπρεγιέσους, Γενικός Διευθυντής του ΠΟΥ, κατά την έναρξη του πρόσφατου Global Coalition to Address Synthetic Drug Threats στην Ουάσινγκτον, ΗΠΑ.

Η Πόλη της Αθήνας [αναγνωρίστηκε για αυτήν την πρωτοβουλία](#) τον Μάρτιο από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, τη Bloomberg Philanthropies and τη Vital Strategies στην έναρξη του Partnership for Healthy Cities Summit στο Λονδίνο.

Ο Δήμαρχος κ. Μπακογιάννης ανέφερε τη συνεργασία και τον συντονισμό ως βασικά στοιχεία αυτής της πρωτοβουλίας: "Έχουν τελειώσει οι ημέρες που καθένας από εμάς έκανε το δικό του, καθοδηγούμενος από τις δικές του καλές προθέσεις. Πρέπει να ενώσουμε τη φωνή μας με κάθε φορέα, επιστήμονα και οικογένεια, προκειμένου να αλλάξουμε το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη ναλοξόνη. Πάρα πολλοί Αθηναίοι δεν έχουν πρόσβαση λόγω γραφειοκρατικών διαδικασιών. Η αποτυχία αυτού του μοντέλου είναι προφανής και έχει ενισχύσει τον κοινωνικό αποκλεισμό έναντι της ευαισθητοποίησης."

Ο Γιώργος Καλαμίσης, Πρόεδρος του Συλλόγου Ασθενών Ήπατος Ελλάδος «Προμηθέας», που ανήκει στη συμμαχία της πόλης, δήλωσε: "Δεν υπάρχουν ρεαλιστικά στερεότυπα για τα άτομα που ζουν με εξάρτηση από οπιοειδή, όπως π.χ. οι φτωχοί χρήστες που συχνά απεικονίζονται στα μέσα ενημέρωσης. Στην πραγματικότητα, τα θύματα είναι τα μέλη της οικογένειάς μας, οι σύζυγοι μας, οι συμφοιτητές μας και οι συνάδελφοί μας."

Η Φωτεινή Λεομπίλα γνωρίζει πολύ καλά τη σημασία της διευκόλυνσης της πρόσβασης στη ναλοξόνη. Θυμάται να κάνει χρήση οπιοειδών με κάποιον που υπέστη υπερβολική δόση, αλλά ο φόβος των δικών της νομικών συνεπειών την οδήγησε σχεδόν να αφήσει τον φίλο της πίσω. Αντ' αυτού, κάλεσε τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης ώστε να τον βοηθήσουν. Οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης κατάφεραν να εντοπίσουν το θύμα, να παράσχουν ναλοξόνη και να αναστρέψουν αμέσως την υπερβολική δόση.

Η κ. Λεομπίλα αξιοποιεί την προσωπική της εμπειρία για να εξηγήσει γιατί συνεχίζει να υποστηρίζει νέους πόρους και δομές υποστήριξης. "Είναι μια επείγουσα ανάγκη που γεννήθηκε από τις δικές μου εμπειρίες το γεγονός ότι υποστηρίζω αυτό το αντίδοτο που σώζει ζωές να το αγκαλιάσουν όλοι και να γίνει ευρέως προσβάσιμο. Η ναλοξόνη δεν είναι απλά ένα φάρμακο· είναι ένα φωτεινό σημείο ελπίδας, μια δεύτερη ευκαιρία και μια ευκαιρία να ανακτηθούν ζωές που αλλιώς χάνονται στις σκιές της εξάρτησης."

[Σχετικά](#)

[Περισσότερα για τα ψυχοτρόπα φάρμακα](#)

[Read the story in English](#)